

EASHW TIPS – MISLEIDING BIJ ONDERZOEK

Je hoeft niet alles prijs te geven van bij de start, maar ooit moet je alle deelnemers wel correct en volledig inlichten over het exacte doel van je studie.

13. MISLEIDING: MISLEID JE DE DEELNEMERS BIJ DE START VAN DE STUDIE?

Volledige informatie en vrijwillige toestemming zijn basisprincipes van onderzoeksethiek. Elke studie heeft als plicht de deelnemers op een gegeven moment helder en volledig in te lichten over de exacte doelstellingen van de studie en eventuele latere intenties tot het (her)gebruiken van de verzamelde data.

- Soms kan je **bij de start van de studie het exacte doel van de studie niet bekend maken**, omdat dit het gedrag van de deelnemers zou kunnen sturen in een bepaalde richting. Dan adviseren we om aan het einde van de studie wel het exacte doel van de studie duidelijk toe te lichten door een **debriefing** op te stellen.
- Je kan de deelnemers dan ook de kans geven om zich terug te trekken uit de studie (als dit nog mogelijk is). Bijvoorbeeld, bij een online survey kan je op het einde debriefen en deelnemers de optie geven “klik hier als u na het lezen van deze informatie alsnog niet wil dat uw data gebruikt worden voor dit onderzoek”.
- Een andere vorm van misleiding is het **gebruik van foute en/of fictieve informatie** die je in je onderzoek gaat gebruiken. Bijvoorbeeld, je verzint een aantal statements over bekende personen, of je zegt aan deelnemers van een studie dat ze een test fout hebben afgelegd (terwijl het wel juist was). Ook dit kan, maar wel enkel als je iedereen achteraf correct inlicht over welke informatie waar/niet waar was.

DEBRIEFING

De debriefing omvat zeker:

- Naam en contactgegevens van de verantwoordelijke onderzoeker
- Het exacte doel van het onderzoek, en
- Een uitleg over de misleiding: hoe werden deelnemers misleid? En waarom was dit nodig?

Een voorbeeld van een debriefing statement bij het niet communiceren van het exacte doel van de studie bij de start:

Hartelijk dank voor uw deelname. Het doel van deze studie is om te bestuderen hoe *[geef hier de exacte doelstelling weer]*. Bij de start van de studie hebben we dit exacte doel niet gecommuniceerd *[beschrijf en leg de misleiding uit door aan te geven wat de deelnemers is verteld dat ze moesten geloven en noem de redenen voor de misleiding]*.

[optioneel]:

Wens je na het lezen van deze informatie niet dat de data die we over jou verzameld hebben gebruikt wordt voor deze doeleinden? KLIK / VINK dan volgend vakje aan. [OPTIEVAK].

Neem contact op met *[naam onderzoeker]* via het volgende e-mailadres *[e-mailadres onderzoeker]* als u vragen heeft over dit onderzoek.

[optioneel]:

Gelieve het exacte doel van deze studie geheim te houden door hierover niets te vertellen aan potentiële deelnemers. Het is ook voor hen belangrijk dat ze het exacte doel van de studie niet

kennen bij de start van hun deelname. De studie rondt op [DATUM] af, nadien mag je uiteraard wel over het exacte doel van deze studie praten met andere deelnemers.

Een voorbeeld van een debriefing statement bij het gebruik van foutieve/fictieve informatie in de studie:

Hartelijk dank voor uw deelname. Het doel van deze studie is om te bestuderen hoe *[geef hier de exacte doelstelling weer]*. Tijdens de studie kreeg je van ons informatie die niet waar was/ fictief was. We willen je hier graag van op de hoogte brengen [leg uit wat niet waar/fictief was en waarom].

[optioneel]:

Wens je na het lezen van deze informatie niet dat de data die we over jou verzameld hebben gebruikt wordt voor deze doeleinden? KLIK / VINK dan volgend vakje aan. [OPTIEVAK].

Neem contact op met *[naam onderzoeker]* via het volgende e-mailadres *[e-mailadres onderzoeker]* als u vragen heeft over dit onderzoek.

[optioneel]:

Gelieve deze informatie niet verder te vertellen aan potentiële deelnemers. De studie rondt op [DATUM] af, nadien mag je uiteraard wel over alle aspecten van deze studie praten met andere deelnemers.